

Навчально-дослідницька гра для дітей «Дилеми»

Сучасний світ вимагає від молодшої людини не лише знань, а й умінь мислити самостійно, приймати рішення та нести відповідальність за власні вчинки. У дитинстві це особливо важливо, адже саме в цей період формується світогляд, моральні орієнтири й почуття добра і справедливості.

Інформаційно-дослідницька гра «Дилеми» створена для дітей віком 10–12 років з метою допомогти їм навчитися робити вибір у складних, але життєвих ситуаціях. Кожна дилема — це маленька історія, у якій дитина має зважити всі «за» і «проти», почути себе, відчувати емоції інших, побачити наслідки своїх дій.

Особливістю гри є залучення п'яти органів відчуття людини — зору, слуху, дотику, смаку та нюху. Завдяки цьому учасники не лише осмислюють ситуації розумом, а й проживають їх емоційно, через чуттєве сприйняття світу. Такий підхід розвиває емоційний інтелект, емпатію та здатність співпереживати.

Гра «Дилеми» — це не просто виховний захід. Це навчальний досвід, у процесі якого діти вчаться слухати інших, формулювати власну думку, знаходити компроміс і розуміти, що правильне рішення — це те, яке не суперечить совісті та добру.

Мета гри

- Формувати в учнів умінь робити етичний вибір.
- Аргументувати власну позицію.
- Враховувати емоції та відчуття.
- Слухати інші точки зору у безпечному середовищі.

Правила проведення

1. Ведучий зачитує одну дилему
2. Перед відповіддю учень має назвати, які органи відчуття залучені в ситуації: **зір, слух, дотик, смак або нюх.**
3. Кожен учень озвучує свій вибір і пояснює, чому саме так.
4. Ведучий підсумовує різні позиції без визначення «правильних» відповідей.
5. Після 3-5 дилем проводиться коротке обговорення.

Гра «Дилеми» — це не просто розвага, а практична школа життя, у якій дитина вчиться дивитися на ситуацію очима іншого, аналізувати, відчувати та робити усвідомлений вибір. Кожна дилема — це маленький крок до

формування зрілої, морально відповідальної особистості, яка здатна діяти не зі страху чи примусу, а з внутрішнього переконання.

У процесі гри учасники:

- розвивають уміння мислити критично та етично;
- усвідомлюють роль п'яти органів відчуття у сприйнятті світу та прийнятті рішень;
- вчаться бачити наслідки своїх дій, оцінювати їх із позицій добра, справедливості та людяності;
- навчаються взаємоповаги, толерантності, відкритості до думок інших.

Такі заняття мають тривалий виховний ефект: вони допомагають дитині зрозуміти, що кожне рішення має значення, а справжня сила людини полягає не в перемозі над іншими, а в перемозі над власною байдужістю, страхом чи спокусою.

Гра формує ціннісну основу людського буття — уміння співчувати, прощати, відповідати за свої слова й вчинки. Саме з таких дрібних, але глибоких кроків народжується громадянин, який мислить, відчуває і діє свідомо.

Картки дилеми

Знайшов гаманець із грошима. Що робити?
Друг просить підказати на контрольній. Допоможеш?
У класі сваряться двоє учнів. Твої дії?
Посадити дерева чи побудувати майданчик?
У автобусі стоїть літня жінка. Як вчинити?
Бачиш загублене цуценя. Що робитимеш?
У мережі пишуть образи про твого друга. Як відреагуєш?
Знайшов чужий телефон. Що зробиш?
Дали зайву шоколадку. Залишиш чи повернеш?

Супровідний лист

З метою розвитку в учнів уміння приймати відповідальні рішення, формувати власну позицію, розвивати критичне та моральне мислення, пропонуємо для використання у виховній та навчальній роботі інформаційно-дослідницьку гру «Дилеми».

Гра є інструментом формування в учнів таких якостей, як:

- здатність аналізувати життєві ситуації та прогнозувати наслідки;
- уміння аргументовано обґрунтовувати власну думку;
- повага до альтернативних точок зору;
- відповідальність за власний вибір у соціальних ситуаціях;
- усвідомлення ролі моральних норм у житті людини.

Рекомендується проводити гру під час:

- виховних годин і тематичних тижнів;
- уроків «Громадянська освіта», «Етика»;
- занять психологічної служби;
- роботи учнівських клубів та гуртків.

Після проведення гри просимо надати коротку інформацію про результати впровадження, зазначивши:

1. назву закладу, клас/групу, дату проведення;
2. 2–3 приклади дилем, що використовувалися;
3. короткі спостереження щодо участі учнів (активність, аргументація, взаємоповага);
4. загальний висновок педагога про доцільність подальшого застосування.

Зазначена інформація потрібна для узагальнення досвіду та подальшого поширення практик, що сприяють розвитку в учнів культури відповідального прийняття рішень.